

Gemeenteraad van Nijkerk
Postbus 1000
3860 BA NIJKERK

Uw brief van		Ons kenmerk	1544437
Uw e-mailadres		Bijlage	1
Datum	21 juni 2023	Behandeld door	M. van der Woude
Onderwerp	Meicirculaire 2023	Team	BLNP Financiën

Geachte heer, mevrouw,

Op 31 mei 2023 is de Meicirculaire over het Gemeentefonds verschenen. Via deze brief informeren wij u over de uitkomsten van deze circulaire voor onze gemeente.

De ervaring heeft ons geleerd dat er in de Meicirculaire onvolkomenheden zitten die leiden tot bijstelling van de circulaire en dus tot aanpassing van de uitkomsten voor Nijkerk. Op het moment dat er materiële afwijkingen zich voordoen, zullen wij u hierover informeren.

De inhoud van deze brief kunt u betrekken bij de behandeling van de Kadernota 2024.

Uitkomsten Meicirculaire

De Meicirculaire is de vertaling van de financiële effecten uit de Voorjaarnota van het Rijk op het Gemeentefonds. De uitkomst van deze circulaire op het saldo van onze begroting is positief. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de maatstaven die gaan over Nijkerk als centrumfunctie in relatie tot de regio en Nederland, hoger uitvallen dan de gegevens vanuit de Septembercirculaire. Het betreffen maatstaven die niet door de gemeenten te berekenen zijn. Berekening vindt plaats door het CBS op basis van macro-gegevens.

In deze Meicirculaire zijn ook mutaties opgenomen die budgettair neutraal zijn. Dit zijn veelal de mutaties die verlopen via de integratie- en decentralisatie uitkeringen. Ook via de algemene uitkering vinden budgettair neutrale mutaties plaats.

In onderstaande tabel hebben wij de mutaties op hoofdlijnen opgenomen.

Mutaties Meicirculaire

<i>bedragen x € 1.000</i>	2023	2024	2025	2026	2027
Algemene Uitkering budgettair neutraal	129	8	393	-19	-19
Algemene Uitkering budgettair effect	1.112	1.860	2.261	1.515	1.836
Integratie en decentralisatie uitkeringen	462	27	25	20	22
Totaal mutaties Meicirculaire	1.703	1.895	2.679	1.516	1.839

In de bijlage vindt u een nadere toelichting op de mutaties. De mutaties voor 2023 zullen wij via de 2^e bestuursrapportage in de begroting 2023 opnemen. De mutaties voor 2024 tot en met 2027 zullen wij in de begroting 2024-2027 opnemen.

Effect op de Kadernota 2024

In de Kadernota 2024 hebben wij u geïnformeerd dat er in de verwachte opbrengst van het Gemeentefonds in de jaren 2026 en 2027 een risico zit van € 0,9 miljoen. Gezien de ontwikkelingen in het Gemeentefonds vinden wij dat wij dit risico in de huidige situatie op € 0 moeten zetten en daarmee de opbrengst uit het Gemeentefonds met € 0,9 moeten verlagen. Indien dit risico op € 0 wordt gezet ontstaat het volgende structurele begrotingssaldo.

<i>bedragen x € 1.000</i>	2023	2024	2025	2026	2027
Structureel saldo begroting 2023-2026 na 1e Berap en Kadernota	-1.197	260	515	-2.903	-3.058
Budgettair effect Meicirculaire	1.112	1.860	2.261	1.515	1.836
Neutraliseren stelpost extra algemene uitkering vanaf 2026				-927	-927
Verwacht structureel saldo na Meicirculaire	-85	2.120	2.776	-2.316	-2.149

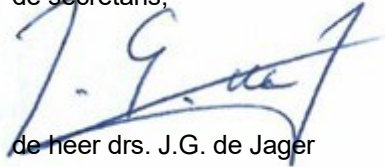
Voorbereiding op de Kadernota 2025

In de Kadernota 2024 hebben wij aangegeven dat wij als voorbereiding op de keuzes voor de langere termijn uitgaan van een ombuigingsbedrag van ca. € 4 miljoen. De uitkomst van deze circulaire is voor ons geen aanleiding om dit bedrag naar beneden bij te stellen. Zoals aangegeven in de Kadernota hebben wij dit bedrag nodig voor het structurele exploitatietekort en het nog op te stellen MIP (meerjarig investeringsprogramma) met een verwachte structurele kapitaallast van € 1,5 miljoen. Door vast te houden aan een ombuigingsbedrag van € 4 miljoen krijgt u als raad de mogelijkheid om alternatieven tegen elkaar af te wegen. In het aanpak/procesvoorstel van de Kadernota 2025 komen wij hierop terug.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

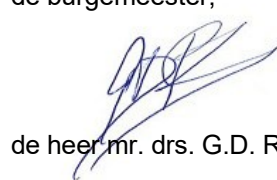
Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Nijkerk,
de secretaris,

de heer drs. J.G. de Jager

de burgemeester,

de heer mr. drs. G.D. Renkema

BIJLAGE Uitkomsten Meicirculaire 2023 Gemeentefonds

In de brief hebben wij de volgende mutaties uit de Meicirculaire gemeld.

Mutaties Meicirculaire

<i>bedragen x € 1.000</i>	2023	2024	2025	2026	2027
Algemene Uitkering budgettair neutraal	129	8	393	-19	-19
Algemene Uitkering budgettair effect	1.112	1.860	2.261	1.515	1.836
Integratie en decentralisatie uitkeringen	462	27	25	20	22
Totaal mutaties Meicirculaire	1.703	1.895	2.679	1.516	1.839

In deze bijlage zullen wij de mutaties op hoofdlijnen nader toelichten.

Algemene Uitkering budgettair neutraal

In onderstaande tabel vindt u de mutaties voor de Algemene uitkering met een budgettair neutraal karakter.

Mutaties budgettair neutraal

<i>bedragen x € 1.000</i>	2023	2024	2025	2026	2027
<i>Taakmutaties*</i>					
Procedure verkiezingsuitslag	8	8	8	8	8
Dienstverlening aanpak schulden en armoede	54	0	0	0	0
Flankerend beleid energiearmoede	67	0	0	0	0
Integraal zorgakkoord (abonnementstarief WMO)	0	0	203	203	203
Terugdraaien eigen bijdrage huishoudelijke hulp	0	0	182	182	182
Herinvoering eigen bijdrage WMO	0	0	0	-412	-412
Totaal mutaties	129	8	393	-19	-19

**Taakmutatie staat voor een verandering/aanvulling in het takenpakket van de gemeenten.*

Toelichting

Procedure verkiezingsuitslag

Op 1 januari 2023 is de Wet nieuwe procedure vaststelling verkiezingsuitslagen in werking getreden. Vanaf dit uitkeringsjaar is er structureel jaarlijks € 3,3 miljoen beschikbaar voor de financiële gevolgen die de uitvoering van deze wet met zich meebrengt voor gemeenten. Voor Nijkerk gaat het om een bedrag van € 8.000.

Dienstverlening aanpak schulden en armoede

Voor de Aanpak Geldzorgen, Armoede en Schulden, die in juli 2022 aan de Tweede Kamer is gepresenteerd, heeft het kabinet in 2023 in totaal € 118 miljoen beschikbaar gesteld. Van deze middelen wordt € 40 miljoen via het gemeentefonds aan gemeenten beschikbaar gesteld als investering in betere dienstverlening door gemeenten op het gebied van armoede en schulden.

Gemeenten kunnen deze middelen inzetten om aan de slag te gaan met de prioriteiten van de Aanpak geldzorgen, armoede en schulden, zoals het verdubbelen van het gebruik van de schuldhelpverlening en het tegengaan van kinderarmoede. Wij willen dit bedrag van € 54.000 voor Nijkerk in 2023 hiervoor inzetten. Het betreft een eenmalig bedrag.

Flankerend beleid energiearmoede

Het kabinet stelt in totaal incidenteel € 200 miljoen voor de jaren 2022 tot en met 2024 beschikbaar om een stapeling van sociale en maatschappelijke problemen als gevolg van de hoge inflatie te voorkomen. Van dit bedrag wordt in 2023 in totaal € 50 miljoen via het gemeentefonds aan gemeenten beschikbaar gesteld voor de verwachte extra inzet die nodig zal zijn op het gebied van vroeg signalering en om gemeenten tegemoet te komen in het verwachte extra beroep op bijzondere bijstand. In een latere circulaire wordt u geïnformeerd over de middelen voor 2024 en de verdeling daarvan. In 2023 willen wij het Nijkerkse deel hiervoor inzetten.

Integraal zorgakkoord (abonnementstarief WMO)

Het kabinet stelt structureel extra middelen (€ 110 miljoen) beschikbaar aan gemeenten samenhangend met het Integraal Zorgakkoord, ter compensatie van gemeenten voor gestegen kosten als gevolg van de invoering van het abonnementstarief Wmo. Deze middelen willen wij hiervoor voorlopig reserveren.

Terugdraaien eigen bijdrage huishoudelijke hulp/ Herinvoering eigen bijdrage WMO

Het abonnementstarief in de Wmo 2015 wordt afgeschaft (geraamde opbrengst € 95 miljoen vanaf 2025 en in plaats daarvan wordt de inkomensafhankelijke eigen bijdrage in de Wmo 2015 heringevoerd (geraamde opbrengst € 225 miljoen vanaf 2026) . Daarbij is het uitgangspunt dat zoveel mogelijk wordt aangesloten bij de vormgeving zoals die voorheen was met oog voor inkomenseffecten en het beroep dat wordt gedaan op de Wmo.

Anders dan beoogd in het Coalitieakkoord verdwijnt het abonnementstarief niet alleen voor de huishoudelijke hulp, maar voor alle Wmo-voorzieningen waarop het abonnementstarief nu van toepassing is. Hiervoor wordt een wetsvoorstel voorbereid. Het huidige wetsvoorstel voor invoering van de passende eigen bijdrage huishoudelijke hulp (waarvan de inwerkingtreding per 2025 werd voorzien) wordt ingetrokken.

Bij de begroting 2023-2026 hebben wij voor de eigen bijdrage huishoudelijke hulp een stelpost opgenomen

Algemene Uitkering budgettair effect

In onderstaande tabel vindt u de mutaties voor de Algemene uitkering met een budgettair effect.

Mutaties budgettair effect

<i>bedragen x € 1.000</i>	2023	2024	2025	2026	2027
Loon-prijs sociaal domein	111	274	208	0	0
Hervormingsagenda jeugd	50	-154	-173	0	0
GDI-voorzieningen	-20	0	0	0	0
Compensatieregeling Voogdij 18+	-60	0	0	0	0
Werkdrukverlaging jeugdbescherming	-20	0	0	0	0
Maatstaven en uitkeringsfactor	1.051	1.740	2.226	1.515	1.836
Totaal mutaties	1.112	1.860	2.261	1.515	1.836

Toelichting

Loon-prijs sociaal domein

De algemene uitkering wordt in de jaren 2023-2025 voor loon- en prijsontwikkelingen verhoogd binnen het sociaal domein (taakvelden participatie en jeugdzorg). Het gaat om een technische verhoging voor activiteiten die tot 2023 werden gefinancierd vanuit een decentralisatie-uitkering en vanaf 2023 vanuit de algemene uitkering. Door deze andere financiering maakte deze loon- en prijscompensatie geen onderdeel uit van de reguliere financiering van loon en prijs binnen de algemene uitkering.

Vanaf 2026 maakt deze loon- en prijscompensatie onderdeel uit van de nieuwe financieringsmethodiek van de algemene uitkering.

In de Kadernota 2024 hebben wij aan de uitgavenkant rekening gehouden met de loon- en prijsontwikkelingen voor participatie en jeugdzorg.

Hervormingsagenda Jeugd

Gemeenten en Rijk hebben een principeakkoord bereikt over het financiële kader voor de Hervormingsagenda Jeugd. Onderstaande paragraaf over de beschikbaarstelling van extra middelen en de verdeling is onder voorbehoud van de omzetting van het principeakkoord in een definitief akkoord op het geheel van de Hervormingsagenda.

In totaal wordt € 1,45 miljard in 2024 en € 954 miljoen in 2025 voor jeugdzorg beschikbaar gesteld, waarvan een deel van de investeringen en uitvoeringskosten van de hervormingsagenda vanaf de begroting van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) worden ingezet. Dit betreft € 91 miljoen in 2024 en € 95 miljoen in 2025. In totaal wordt dan ook € 1,36 miljard in 2024 en € 859 miljoen in 2025 aan de algemene uitkering van het gemeentefonds toegevoegd voor jeugdzorg. Op de begroting van het Rijk zijn middelen gereserveerd voor 2026 en verder. De beschikbaarstelling van deze middelen voor de jaren 2026 en verder vindt plaats na het advies van de deskundigencommissie en de besluitvorming daarover. Net als voor de middelen in 2024 en 2025 geldt dat deze beschikbaar worden gesteld aan gemeenten met uitzondering van de investeringen waarvan is afgesproken deze door het Rijk worden gedaan.

De € 1,45 miljard voor 2024 en de € 954 miljoen voor 2025 zijn gebaseerd op het advies van de Commissie van Wijzen, gecorrigeerd voor de besparing die aanvullend is opgenomen in het coalitieakkoord (€ 100 miljoen in 2024 oplopend tot € 511 miljoen structureel vanaf 2027). In aanvulling hierop verzacht het kabinet het ingroeipad voor de besparingsopgave met € 285 miljoen (voor 2024 met € 89 miljoen en voor 2025 met € 196 miljoen) en laat daarnaast de extra besparing van € 100 miljoen in 2024 vervallen (de aanvullende besparing in het coalitieakkoord voor dat jaar).

De bedragen uit 2024 en 2025 hebben betrekking op de uitname op de investeringen en uitvoeringskosten van het ministerie van VWS.

GDI-voorzieningen (generieke digitale infrastructuur)/werkdrukverlaging jeugdbescherming/compensatieregeling voogdij 18+

In overleg met de VNG is voor bovenstaande onderwerpen in 2023 eenmalig € 48 miljoen uit het Gemeentefonds gehaald ter financiering van deze zaken. Tegenover deze inkomsten heeft Nijkerk geen specifieke uitgaven.

Maatstaven en uitkeringsfactor

Het gaat hierbij om de ontwikkelingen ten opzichte van septembercirculaire 2022. Zoals gemeld in de raadsinformatiebrief wordt het positieve effect vooral veroorzaakt door de maatstaven met betrekking tot de regionale en landelijke centrumfunctie van Nijkerk. Het gaat hierbij om een bedrag van afgerond € 1,4 miljoen. Daarnaast neemt mede als gevolg van de ontwikkelingen van de maatstaven op macroniveau de uitkeringsfactor in 2023 met 4 punten af ten opzichte van de Septembercirculaire 2022.. Hierdoor valt de algemene uitkering in 2023 € 240.000 lager uit. Vanaf 2024 neemt de uitkeringsfactor ten opzichte van de Septembercirculaire 2022 structureel met 4 punten toe als gevolg van de verwachte ontwikkelingen op de maatstaven. Het budgettair effect hiervan is vanaf 2024 een structureel hogere uitkering van € 240.000.

Integratie- en decentralisatie uitkeringen

In onderstaande tabel vindt u de mutaties voor de Integratie- en decentralisatie uitkeringen. Deze zijn budgettair neutraal, omdat wij deze middelen voor de genoemde taken willen uitgeven.

Mutaties

bedragen x € 1.000

	2023	2024	2025	2026	2027
Participatie	33	27	25	20	22
Leerlingen vervoer Oekraïne	30	0	0	0	0
Maatschappelijke begeleiding	31	0	0	0	0
Regionale Energie Strategieën	330	0	0	0	0
Taal voor ontheemden Oekraïne	26	0	0	0	0
Wet Goed verhuurderschap	12	0	0	0	0
Totaal mutaties	462	27	25	20	22

Toelichting

Participatie

Het betreft hier de ophoging van het budget voor beschut werken en de WSW.

Leerlingen vervoer Oekraïne

Eind januari 2023 zijn er meer dan 88.000 vluchtelingen uit Oekraïne naar Nederland gekomen en ingeschreven in de basisregistratie personen (BRP), onder wie circa 18.000 kinderen en jongeren. Scholen en gemeenten spannen zich in om deze leerlingen onderwijs te bieden. Hier hoort in sommige gevallen ook het vervoer naar de school bij. Gemeenten hebben de regie en verantwoordelijkheid voor het leerlingenvervoer aan leerlingen uit Oekraïne.

De decentralisatie-uitkering Leerlingenvervoer Oekraïne is een tegemoetkoming aan gemeenten voor de kosten die zij hiervoor hebben gemaakt, en maken. De decentralisatie-uitkering ziet toe op de periode van januari 2023 tot en met 31 juli 2023. De bedragen, in totaal € 21,4 miljoen, die worden toegekend aan een gemeente zijn gebaseerd op het aantal geregistreerde kinderen uit Oekraïne, met peildatum 23 januari 2023.

Maatschappelijke begeleiding

Conform artikel 18 van de Wet inburgering 2013 voorziet het college in de maatschappelijke begeleiding van inburgeringsplichtige asielmigranten en hun gezinsleden.

Regionale Energie Strategieën

Een belangrijke mijlpaal in het Klimaatakkoord op weg naar 2030 is het opstellen, beleidsmatig verankeren en uitvoeren van de Regionale Energie Strategieën (RES). Voor de ondersteuning van dit proces zijn destijds door het Rijk middelen beschikbaar gesteld aan de RES-regio's voor drie jaar tot eind 2021. Voor 2022 is afgelopen jaar een aanvullend bedrag beschikbaar gesteld. Aangezien het RES-traject nog een doorlooptijd kent tot 2030 is er ook voor de komende jaren geld beschikbaar gesteld voor de ondersteuning van dit proces. Voor 2023 heeft het kabinet voor de gemeenten eenmalig € 8,8 miljoen aanvullend beschikbaar gesteld. Dit bedrag zal via de eerder gehanteerde verdeelsystematiek uitgekeerd worden.

Nijkerk is voor dit onderwerp centrumgemeente (en daardoor de ontvangende gemeente) voor Food Valley. Het bedrag zal in Food Valley verband worden uitgegeven.

Taal voor ontheemden Oekraïne

Ontheemden uit Oekraïne hebben nu beperkte mogelijkheden om de Nederlandse taal op vrijwillige basis te leren. Om een hogere arbeidsparticipatie te stimuleren, het mogelijk te maken voor Oekraïners om werk te doen dat past bij hun vaardigheden en opleiding en om deel te kunnen nemen aan de Nederlandse maatschappij, is het leren van de Nederlandse taal essentieel. Deze middelen (€ 15 miljoen) hebben tot doel het gemeentelijke aanbod van taalonderwijs aan volwassen ontheemden uit Oekraïne te stimuleren. Dit kunnen ontheemden zijn die daar behoefte aan hebben, die dat nodig hebben om werk te vinden of die werk willen vinden dat beter past bij hun vaardigheden, werkervaring en onderwijsachtergrond.

Er zal gebruik gemaakt worden van een verdeelsleutel op basis van data van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) over het aantal opgevangen ontheemden uit Oekraïne per gemeente.

Wet Goed verhuurderschap

In het Coalitieakkoord van het Rijk is afgesproken dat gemeenten meer mogelijkheden krijgen om malafide verhuurderschap en discriminatie op de huurmarkt gericht aan te pakken. Deze afspraken worden uitgevoerd in de vorm van het wetsvoorstel Goed Verhuurderschap. Het wetsvoorstel introduceert een landelijke basisnorm voor goed verhuurderschap, in de vorm van algemene regels, waaraan verhuurders en verhuurbemiddelaars zich dienen te houden.

Het Rijk stelt middelen ter beschikking om gemeenten financieel te ondersteunen bij de implementatie en uitvoering van het wetsvoorstel. De financiering bestaat uit een incidentele bijdrage van € 9,2 miljoen voor de eenmalige kosten die gemeenten maken als gevolg van de invoering van de landelijke regels en het instellen van het meldpunt.

Daarnaast bestaat de financiering uit een structurele bijdrage van € 12,4 miljoen voor de structurele kosten als gevolg van de handhaving van de landelijke algemene regels en het meldpunt. De structurele middelen worden vanaf januari 2023 uitgekeerd via de algemene uitkering. De incidentele middelen worden via een decentralisatie uitkering uitgekeerd.

De structurele middelen zijn via de 1^e bestuursrapportage 2023 in de begrotingscyclus verwerkt.